

SCHADE DOOR BOEREN EN JAGERS

Hoe het begon

Harm Niesen

Sinds het begin van ons bestaan hebben we verschillende strategieën gebruikt om ons hoofddoel, het totaal afschaffen van iedere gewelddadige vorm van jacht, beheer, schadebestrijding of welke andere misleidende, versluierende term er maar voor verzonnen kan worden, te halen. Op onze oprichtingsvergadering, op 21 februari 1976, hadden heel veel aanwezigen de tamelijk vaste overtuiging dat we dat binnen een jaar of 10 zouden moeten kunnen bereiken. Er was en is immers een duidelijke meerderheid van de bevolking tégen jacht. En onder degenen, die niet al tegen zijn, zullen er velen zijn die domweg nog geloven, dat er vast wel hele goede redenen zullen zijn om zoiets verschrikkelijks als jacht toe te staan. Aan ons de taak om ook dat deel van de bevolking van het tegendeel te overtuigen.

Infiltreren

Je zou denken dat er voor het afschaffen van de jacht al jarenlang een groot aantal organisaties in het leven zou zijn geroepen. Nee dus. De besturen van werkelijk alle bestaande natuur- en milieuorganisaties waren vakkundig geïnfiltreerd en gedomineerd door jagers. Sommigen hadden dat zelfs in hun statuten opgenomen! Je zou nog kunnen beargumenteren dat het logisch is dat jagers deel uit maken van de besturen van Natuurmonumenten, provinciale landschappen of Staatsbosbeheer, omdat die organisaties vrijwel al hun bezittingen aan jagers verpachten. Maar als in de jaren '70 Vogelbescherming een nieuwe directeur nodig heeft, wordt daarvoor één advertentie geplaatst: in de Nederlandse Jager! Krijgen de leden van Vogelbescherming te horen dat hun directeur een fervent jager is? Nee! Kwalijk, volgens ons en volgens mij persoonlijk zelfs misdadig bedrog. Wij moesten dus aan het werk. Op alle mogelijke manieren. Door ludieke

manifestaties te organiseren, openbare demonstraties, met spandoeken en al. Maar ook: wetenschappelijk verantwoorde symposia. Als eerste het zeer goed bezochte kievitensymposium in Deventer. Met de echte kievitenprofessor Klomp en de BFVW*)-eierapper Sjoerd Span. Het zou ons vervolgens nog bijna 40 jaar kosten om het rapen en zoeken van kievitseieren definitief bij de Raad van State verboden te krijgen. Om overigens volstrekt onbelangrijke, idiote redenen... Vraag van de Raad van State: is de kievit een weidevogel? Antwoord: ja. Maar de kievit broedt tegenwoordig uitsluitend op maïsvelden en niet in weiden. Uitspraak Raad van State: "zolang de kievit niet op het oude niveau in weidegebieden broedt, mogen er geen eieren geraapt worden". Dat zal uiteraard

Het rechterlijk verbod op kievitseieren rapen is feitelijk gebaseerd op juridisch onbenul

*) BFVW staat voor Bond van Friese Vogelbeschermingswachters, een zeer misleidende naam want de leden van die bond zijn uitsluitend geïnteresseerd in het zoeken en opvreten van kievitseieren.

nooit meer gebeuren, maar het slaat helemaal nergens op. We hebben definitief gewonnen, maar feitelijk dankzij juridisch onbenul....

Landbouwminister terechtgewezen

Het einde van het kievitseierenrapen was één van de in totaal twee juridische zaken, die we écht hebben gewonnen. Dat wil zeggen dat er daarmee een definitief einde kwam aan een bestaande praktijk. Het andere geval betrof de haat tegen en het bevel tot uitroeiing van de dwergganzen in ons land. De dwerggans is een zeer schaarse vogel, die in Europa met uitsterven wordt bedreigd. Door de eieren van wilde vogels in Zweden te laten uitbroeden door brandganzen, trokken de jonge dwergganzen met deze surrogaat ouders mee naar Nederland. Daar konden ze vele malen veiliger overwinteren dan aan de kusten van de Zwarte Zee. Natuurlijk zijn wij in principe helemaal niet blij met dit soort menselijke ingrepen en manipulaties. Maar wat

Lobbyen in de Tweede Kamer tegen de jacht bleek een kansloze missie

die mensen (jagers!) in Zweden hadden gedaan, lag buiten onze macht. Belangrijke Nederlandse ganzendeskundigen drongen er bij het ministerie van LNV op aan, alle dwergganzen in Nederland af te schieten. Maar er komen sinds mensenheugenis ook dwergganzen op geheel natuurlijke wijze naar ons land. Weliswaar in kleine aantallen, maar toch. Er waren twee zittingen van de Raad van State nodig om het afschieten van welke

dwerggans dan ook, definitief te verbieden. Bij de eerste zitting was de uitspraak al zeer duidelijk: alle bij ons verblijvende dwergganzen zijn volkomen vrij en in het wild levende vogels. En dus strikt beschermd door de Europese

Vogelrichtlijn. De minister vroeg om een tweede zitting, waarbij een hoge ambtenaar kwam melden dat het ministerie het niet eens was met deze uitspraak van de RvS. De voorzitter van de Raad van State ontplofte daarop volledig... De ambtenaar werd ter plekke gedwongen zijn minister te bellen en te eisen dat de minister zich zou houden

Dwergganzen. Foto's Harm Niesen.

aan de uitspraak van de Raad van State. De Raad van State is het hoogste rechtsorgaan en ook de minister moet zich daar gewoon naar schikken. En dat gebeurde ter plekke!

Lobbyen

Juridische procedures, zoals die tegen het afschieten van de dwergganzen, kunnen we nog niet zo lang voeren. Dat kan pas sinds de invoering van de Flora- en faunawet in 2004. Sindsdien is de uitvoering van de vergunningen en ontheffingen over flora en fauna volledig aan de provincies gedelegeerd. En daartegen kan bezwaar worden gemaakt. Daarvóór werd het beleid geheel en uitsluitend bepaald door de minister/het ministerie (van Landbouw!). Van welke politieke partij zij ook waren, zonder uitzondering hadden deze ministers altijd een sterke band met de agrarische sector. En daarmee automatisch ook met de jachtwereld. Het verbaasde ons in die tijd steeds maar weer, hoe in het parlement vrijwel alle partijen klakkeloos de jagers steunden. Niet alleen CDA en VVD, maar ook PvdA en D66 hebben ministers en staatssecretarissen van Landbouw geleverd, die sterk pro-jacht waren. En alleen door de Tweede Kamer zouden deze bewindslieden tot andere gedachten kunnen worden gedwongen. Dat betekende in die tijd: lobbyen, kamerleden proberen te overtuigen van onze standpunten om daarmee ministers en staatssecretarissen van gedachten te doen veranderen. Samen met oud-kinderrechter en PvdA-prominent van de Amsterdamse gemeenteraad Clovis Knoop Coopmans hebben we heel veel lobby-gesprekken gevoerd met toenmalige Tweede Kamerleden. Resultaat: in feite nul. Geen enkele partij in de Tweede Kamer vond het onderwerp jacht belangrijk genoeg om een minister het vuur werkelijk na aan de schenen te leggen.

Kievit

Op z'n minst zou er een met grote meerderheid aangenomen motie van wantrouwen tegen de betrokken minister over zijn jachtbeleid moeten worden aangenomen. Daar is in de verste verte nooit kans op geweest. Uitsluitend bij Marijke Vos van GroenLinks en Remi Poppe van de SP vonden we enig gehoor. Een volstrekt kansloze missie dus, onze intensieve pogingen om door middel van lobbyen in Den Haag grip te krijgen op het schandalig klakkeloze beleid om het boeren en jagers in alle opzichten zoveel mogelijk naar de zin te maken. Hoe schadelijk hun activiteiten voor mens en milieu ook zijn. Je wordt er niet vrolijk van als je nu moet concluderen dat dat in 50 jaar nog steeds niet fundamenteel is veranderd.

Vergiftigd en dood

Het ultieme bewijs dat er in de Tweede Kamer niets is veranderd aan de manier van denken over de boeren en jagers is wel de opkomst van een in mijn ogen criminele partij als de BBB. Onvoorwaardelijke steun voor de hobbyjagers, onvoorwaardelijke steun voor met miljarden belastinggeld gesubsidieerde boeren, die op grote schaal het platteland volkomen vergiftigd en dood hebben gemaakt. Mensen krijgen Parkinson, 75% van de insecten is uitgestorven. Met desastreuze gevolgen voor insecteneters! Van zangvogels tot jonge weidevogels als grutto en

Kievitsnest met eieren

kievit. En ook al het leven in sloten en meren is daardoor sterk afgenomen. Zelfs in de Waddenzee is het aantal vissoorten ongelofelijk gedaald. Weinig mensen kennen ze, maar vroeger heel gewone vissoorten als pitvis, harnasmannetje, slakdolf, snotolf en adderzeenaald worden nog nauwelijks waargenomen. Het zou mijns inziens vanzelf moeten spreken, dat mensen die hiervoor verantwoordelijk zijn voor de rechter moeten verschijnen. Niets is echter minder waar. Gelukkig is hun politieke partij, de BBB, op dit moment behoorlijk aan het instorten. Helaas zitten we aan al die wolven- en natuurhatende gedeputeerden nog wel een tijdje vast. Maar ze zijn gedoemd, deze ondeskundige, alleen maar opportunistische egotrippers. Hebben we dan in 50 jaar helemaal niks bereikt? Zeker wel, maar het gaat geleidelijk en tergend langzaam...

Winst

Natuurmonumenten, Staatsbosbeheer, provinciale landschappen en andere terreinbeheerders zijn zich er langzaam maar zeker allemaal van bewust dat hun leden en recreanten de nep-beheersjacht afwijzen. Dat is winst. Dat er in de praktijk helemaal niets verandert is dramatisch en valt organisaties als Natuurmonumenten zwaar aan te rekenen.

Weg met alle jagers en ook met (bijna) alle boeren

en wat mij betreft ook met vrijwel alle boeren. En daar ziet het helemaal niet naar uit. Niet ten onrechte wordt mij daarom zeer regelmatig gevraagd waarom ik meer dan 50 jaar ben blijven vechten tegen de bierkaai. Ja, dat zal ik blijven doen zolang als ik dat kan. En niet in de overtuiging dat de overwinning in zicht is. Nee, ik kan en mag van mezelf niets anders. Zeker, dat is puur egoïsme, maar een andere drijfveer voor menselijk handelen is er nu eenmaal niet... Helemaal in het

begin van ons bestaan dachten we nog dat de discussie met jagers misschien nuttig zou kunnen zijn. Omdat wij vonden dat we ze op de hoogte moesten brengen van heel veel zaken waar ze geen benul van hadden. En ook al, omdat veel jagers en groeperingen van jagers gek genoeg blij waren met onze kritiek op hen. Onveranderlijk werd dat veroorzaakt door het feit, dat er volgens deze jagers veel kaf onder het koren zat en dat ze blij waren dat wij deze "slechte" jagers flink aanpakten. Zijzelf waren natuurlijk "goede" jagers. Zo gauw duidelijk werd dat naar onze stellige overtuiging iedere jager slecht was, viel er weinig meer te discussiëren. Het was zo en het is zo: Wij willen en kunnen in dit land niet samenleven met jagers.

Wat is uiteindelijk de conclusie na 50 jaar kritiek en actie tegen de activiteiten van boeren en jagers? Tevreden met de huidige gang van zaken? Zeker niet. Heeft De Faunabescherming in die 50 jaar dan wel iets bereikt? Zeker wel. Maar het is in mijn ogen marginaal en in de verste verte nog lang niet wat wij volstrekt noodzakelijk achtten en achten: weg met alle jagers